

072/3 KOLARSELVI

FYLKE: Sogn og Fjordane
Kommune: Aurland og Lærdal

Nedbørfelt: 58 km²
Toppunkt: 1566 moh.
Utløpspunkt: 0 moh.
Marin grense: ca 120 moh.
Kraftpotensial: 148 GWh
SP-kategori: II
Økonomiklasse: 3
Naturgeogr. region: 35c, 37e

Kolarselvi ligger på ei halvøy mellom Lærdals- og Aurlandsfjorden. Vassdraget har avrenning til Aurlandsfjorden, og har sine kilder i Bleiaområdet.

Klimaet er kjølig oseaanisk til svakt kontinentalt med forholdsvis liten årsnedbør. Fjellområdene har et kjølig klima. I fjellstrøkene ligger årsnedbøren opp mot 2000 mm, mens nedre deler har noe over 400 mm i Lærdal og 600 mm i Aurland.

Størsteparten av nedbørfeltet ligger over 900 moh. Landskapet er typisk for indre deler av Sogn. Fjellregionen har slake og avrundede former. En del yngre breeroderte daler skjærer seg ned i fjellmassivet, og er hengende i forhold til fjorden. Fjellsidene ned mot fjorden er høye og bratte, og de fleste elvene renner i gjel ned i fjorden. Oppe på fjellplatået er elvene til dels sterkt forgreinet med flere små og mellomstore vann. I øst går noen av fjelltoppene over 1400 moh. Berggrunnen består hovedsakelig av gabbro og anortositt.

Bjørkeskog preger lavlandsonen og lavalpin sone, mens furu dekker store deler av dalsidene i midtre deler. Deler av vassdraget har urskogkarakter. Store myrflater er sjeldne. Fjellvegetasjonen er gras- og lyngdominert med stedvis innslag av dvergbjørk. Høyere opp kommer snøleier eller lavdominert vegetasjon inn.

Bortsett fra ei kraftlinje er vassdraget fritt for tekniske inngrep. Vassdraget har ingen bosetting.

Naturfaglige verdier

Vassdraget har stor typeverdi for de indre fjordstrøk av Sognefjorden og er bortsett fra en kraftlinje uten tekniske inngrep. Referanseverdien er stor. Området har i tillegg store naturfaglige verdier både for flora og fauna. De store vassdragene på begge sider, Aurlandsvassdraget og Lærdalselva er utnyttet til kraftproduksjon. Flåmsvassdraget lenger inn i Aurlandsfjorden representerer en annen naturtype både landskapsmessig og når det gjelder naturfagene.

Geofag

Geologisk tilhører området Jotundekket og er dominert av gabbro og anortosittiske bergarter. Ovenfor samløpet er de to hoveddalførene som vassdraget består av, åpne og vide med slakt fall og sterkt preget av iserosjon. Ned til fjorden er elveløpet svært bratt og nedskåret. Det er lite løsmasser i vassdraget. Langs de nedre deler er resente prosesser svært aktive.

Middels verneverdi **

Botanikk

De geologiske forholdene skaper en fattig flora og vegetasjon. Vegetasjonssamfunnene er artsfattige. Noen fjellplantesamfunn i fyllittområdet ved Fossvatn har en næringsrik kalkkrevende flora med bl.a. reinrose og rødsildre. Furuskogen har et feltsjikt dominert av tyttebær og røsslyng og et busksjikt med einer. Fattige utforminger av lågurtskog er til stede. I bjørkeskogen er småbregne-, gras og

lyngdominans vanlig. På rasmark vokser gråor og hassel uten at vegetasjonen her er sluttet. Beite har virket sterkt inn flere steder, som i Nordheimsdalen med sine grasdominerte voller. Deler av nedbørfeltet har urskogpreget barskog. Dette er foreslått som Bleia naturreservat av Statens Naturvernråd.

Stor verneverdi ***

Landfauna

Innen vassdraget er det registrert 51 fuglearter, hvorav 39 er potensielt hekkende. Truede/sårbare arter er smålom, nattravn og hvitryggspett. I vassdraget er det kun Storbotnvatnet som inneholder en viss våtmarksfauna. Furuskogen dominerer lavereliggende områder og betegnes faunistisk sett som verdifull i regional sammenheng.

Av de store pattedyrene er rein, hjort og elg av særlig interesse. Villreinbestanden i dette området har i de senere årene vært liten. Området har fra gammelt av vært et viktig villreinområde. Hjortebestanden er stor. I de senere årene har elgen etablert seg i Kolarselvområdet. Bestanden er i vekst. Rådyr er observert. Av de store rovdirene må man regne med at både bjørn, jerv og gaupe kan ha sporadisk tilhold innen nedbørfeltet.

Meget stor verneverdi ****

Vannfauna

Elva og vannene i Storebotn har bestander av ørret. Fisketettheten i vannene blir mindre jo lenger opp i vassdraget de ligger. Svartavatnet, som ligger øverst, har middels tett bestand av ørret med svært god kvalitet. Gyteforholdene er gode i de fleste vannene. Evertebratfaunaen har et typisk alpint preg med liten artsrikdom og produktivitet.

Stor verneverdi ***

Kulturminneverdier

Fjellområdet er del av et høyfjellsplatå som har et viktig kunnskapspotensial for utforskning av steinalderens fangstfolk. Navnet på stølen Øygarden ved Kolarselvi antyder at det her var gårdsdrift i middelalderen. En ødestøl med tufter i Kolarbotn kan gå tilbake til jernalder/middelalder. I fjellet er det dyregraver og bogastiller som må sees i sammenheng med de mange anleggene i Erdalsfjellene og omkring Blåskavlen.

Stølene i området har tilhørt gårder nordover langs fjorden. På stølene ligger det bevarte hus og tufter. Mellom Storebotn og Kolarbotn går en fint oppbygd stølsvei med en stor varde i overgangspartiet. En heller nær Erterhaugsvatn ble brukt ved drifting mellom Skjerdal og Erdal. Furuskogen langs elva har i lang tid vært utnyttet i en omfattende skogsdrift. Løypestreng, tømmerrenne, kai, vei, bruer, tømmerkoie, stall og rester av sagbruk er minner fra denne virksomheten.

Området har kulturminner hovedsakelig knyttet til bruk av utmark gjennom et langt tidsrom. Fangstminnene har stort kunnskapspotensial som del av den konsentrasjonen av fangstanlegg som finnes i fjellområdet mellom Kolars- og Erdalselvi. Her finnes viktige kulturminner fra skogsdriftens historie. Kulturminner og kulturlandskap har opplevelsesverdier og kunnskapsverdier i lokal, til dels regional sammenheng. Mange kulturminner har tilknytning til elva.

Stor verneverdi ***

Friluftsinnteresser

Terrenget er forholdsvis lett å ferdes i, og er godt egnet til turbruk både sommer og vinter. Området har mest lokal bruk, men må sees som en del av det regionale friluftsområdet Bleia, som det henger sammen med. Det må også sees i sammenheng med hele området omkring Nærøyfjorden - et stort og intakt fjordlandskap med få tekniske inngrep, og store naturverninteresser. Vassdraget har ikke

veiforbindelse.

Middels verdi **

Landbruksinteresser

Kolarselvi har ikke bosetting. Barskogarealet er 4000 da og løvskogarealet 500 da.

Liten verdi *

Kraftressurser

Vassdraget kan bygges ut ved å utnytte fallet mellom Storbotnvatnet og sjøen. De øvre deler av Kolarselvi overføres til Storebotnvatnet, som nyttes til reguleringsmagasin (+21 m, -3 m). Prosjektet kan gi 148 GWh midlere årsproduksjon relativt billig kraft. Prosjektet er plassert i kategori II (6) i Samlet plan.

Alternative utbyggingsmåter er beskrevet under Erdalselvi.